

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Сучасні теорії геополітики»
на 2021-2022 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс
Освітня програма/спеціалізація	«Міжнародні економічні відносини»
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Галузь знань	29 міжнародні відносини
Ступінь вищої освіти	Магістр, денна форма

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Пожар Артем Анатолійович
К.Е.Н.,
доцент кафедри міжнародної економіки

Контактний телефон	+38-099-504-38-58
Електронна адреса	art.pozhar@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Усвідомлення майбутніми фахівцями теоретичних засад сучасної геополітики, сутності геополітичних інтересів держав на світовій арені, головних напрямів геостратегії України на міжнародній арені.
Тривалість	4 кредити ЄКТС/120 годин (лекції 16 год., практичні заняття 32 год., самостійна робота 72 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік (ПМК)
Базові знання	Наявність широких знань з історії, політології, географії, економіки
Мова викладання	Українська, англійська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> • РН 3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин • РН 6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі 	<ul style="list-style-type: none"> • ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел • СК 3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини • СК 7. Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів • СК 9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали</p> <ul style="list-style-type: none"> РН 8. Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження РН 11. Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин РН 12. Визначати гео економічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів РН 16. Визначати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні, юридичні, економічні, екологічні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобальних процесів 	

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретичні засади геополітики		
Тема 1. «Геополітика» як самостійна наукова дисципліна	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати тези, статтю на тему «Основні засади сучасної геостратегії держав світу».
Тема 2. Теоретичні основи геополітики	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферат на тему «Значення концепції територіальності і теорії ідентичності для розвитку політичної географії».
Модуль 2. Геополітика в другій половині ХХ – на початку ХХІ століть		
Тема 3. Геополітика в період після Другої світової війни	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповідь на тему: «Основні риси повоєнної американської геополітики»
Тема 4. Геополітична «нових правих» і континенталістів	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати реферат на тему «Теорія великих просторів Бенуа».
Тема 5. Неомондіалізм	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Кінець історії» Фукуями».
Тема 6. Неоатлантизм	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Концепція «зіткнення цивілізацій» Хантінгтона».
Тема 7. Неоєвразійство	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання	Підготувати доповіді на теми: «Неоєвразійство у працях О. Дугіна».

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	самостійної роботи; тестування	
Тема 8. Геополітика України в Центральній та Східній Європі	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати доповіді на теми: «Основні напрямки розвитку сучасної української геополітики».

Інформаційні джерела

- Acemoğlu Daron, Robinson James. Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty. – US: Crown Business, 2012 – 544 p.
- Dittmer Jason. Geopolitics. – Routledge, 2014. – 386 p.
- Essex Jamey. Development, Security, and Aid. Geopolitics and Geoeconomics at the U.S. Agency for International Development. – US: University of Georgia Press, 2013. – 200 p.
- Ferguson Niall. Civilization: The West and the Rest. – US: Allen Lane, 2011. – 402 p.
- Kaplan, Robert D. The Revenge Of Geography: What the Map Tells Us About Coming Conflicts and the Battle Against Fate. – US: Random House, 2012. – 403 p.
- Kissinger Henry. On China. – US: Penguin Press HC, 2011. – 608 p.
- Marshall Tim. Prisoners of Geography: Ten Maps That Tell You Everything You Need to Know About Global Politics. – US: Elliott & Thompson, 2015. – 256 p.
- Szabo Stephen. Germany, Russia, and the Rise of Geo-Economics. – US: Bloomsbury Publishing, 2014. – 176 p.
- Бжезінський З. Велика шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи. – Львів: Лілея-НВ, 2010. – 236 с.
- Згуровський М.З., Пахомов Ю. М., Філіпенко А.С. Гео економічні сценарії розвитку і Україна. – К.: «ВЦ Академія», 2010. – 328 с.
- Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 415 с.
- Гумилев Л.Н. Этногенез и биосфера Земли. – М.: Айрис Пресс, 2004. – 556 с.
- Дорошко М.С., Шпакова Н.В. Геополітичне середовище та геополітична орієнтація країн СНД. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 202 с.
- Ігнатєва Т.В. Геополітика України в категоріях і поняттях: минуле та сучасність. – Кам'янець-Подільський: К-ПНУ ім. І. Огієнка, 2015. – 111 с.
- Кісінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. – К.: Наш формат, 2017 – 320 с.
- Співак І.В. Глобальна монетарна економіка та геополітичні інтереси держав: валютні механізми. – К.: УБС НБУ, 2013. – 395 с.
- Тойнбі А.Дж. Постижение истории: Сборник. – М.: Прогресс, Культура, 1996. – 608 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publicna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-2): відвідування занять (4 бали); захист домашнього завдання (4 бали);	26

обговорення матеріалу занять (2 бали); виконання навчальних завдань (6 балів); завдання самостійної роботи (4 бали); тестування (2 бали); поточна модульна робота (4 бали)	
Модуль 2 (теми 3-8): відвідування занять (12 балів); захист домашнього завдання (12 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (10 балів); завдання самостійної роботи (12 балів); тестування (6 балів); поточна модульна робота (16 балів)	74
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни